

ตัวชี้วัดที่ 3.17	ระดับความสำเร็จของการเสริมศักยภาพสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 2 ปี
-------------------	--

1. Assessment บทวิเคราะห์สถานการณ์ของตัวชี้วัด ข้อมูล สารสนเทศ และความรู้ที่นำมาใช้

1.1 ผลการวิเคราะห์สถานการณ์ของตัวชี้วัด

❖ ผลผลิต/ ผลลัพธ์ระดับ C (Comparisons) การเปรียบเทียบ

วิเคราะห์สถานการณ์อัตราการเกิดของประเทศไทย ปัจจุบันประเทศไทยได้เข้าสู่สังคมสูงวัยสมบูรณ์ (aged society) จากรายงานสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า สัดส่วนประชากรสูงอายุเพิ่มขึ้นมากกว่าร้อยละ 20 (15.2 ล้านคน) ของจำนวนประชากรทั้งประเทศ ขณะเดียวกันสัดส่วนของเด็กและอัตราการเกิดใหม่ก็ลดลงอย่างรวดเร็ว ในปี 2021 ไทยมีประชากรเด็กอายุไม่เกิน 14 ปีประมาณ 11.3 ล้านคน หรือคิดเป็นเพียงร้อยละ 15.8 ของจำนวนประชากรทั้งหมด และมีเด็กเกิดใหม่เพียง 544,570 คน ถือเป็นจำนวนต่ำสุดในรอบ 50 ปี โดยลดลงจากปี 2011 ที่เคยมีเด็กเกิดใหม่ 818,901 คน ซึ่งมากกว่าหนึ่งในสาม ทั้งนี้ มีปัจจัยหลายประการที่ส่งผลให้คนรุ่นปัจจุบันตัดสินใจมีลูกน้อยลง ไม่ว่าจะเป็นค่านิยมในการสร้างครอบครัวที่ไม่ผูกติดกับการมีลูกอีกต่อไป ต้นทุนการดูแลและสนับสนุนลูกให้เติบโตอย่างมีคุณภาพที่สูงขึ้น ตลอดจนการต้องทุ่มเวลาเพื่อสร้างความมั่นคงด้านงานและฐานะของคนรุ่นปัจจุบัน จนทำให้การมีลูกกลายเป็นเป้าหมายในชีวิตที่สำคัญน้อยลง

วิเคราะห์สถานการณ์สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย จากข้อมูลสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกสังกัดทั่วประเทศ ปีการศึกษา 2565 มีจำนวนสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทั่วประเทศ 52,392 แห่ง ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 : แสดงข้อมูลสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกสังกัดทั่วประเทศ ปีการศึกษา 2565

จากการสำรวจข้อมูลสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในสังกัดของกระทรวงมหาดไทย ในพื้นที่ 47 จังหวัด ปี 2563-2564 จำนวน 18,834 แห่ง ซึ่งประกอบด้วย

1. สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เปิดให้บริการรับเลี้ยงเด็กอายุ 2 ปี จำนวน 8470 แห่ง
2. สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เปิดให้บริการรับเลี้ยงเด็กอายุ 3 ปี จำนวน 8713 แห่ง
3. สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เปิดให้บริการรับเลี้ยงเด็กอายุ 4 ปี จำนวน 6887 แห่ง
4. สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เปิดให้บริการรับเลี้ยงเด็กอายุ 5 ปี จำนวน 8470 แห่ง

โดยพบว่า สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เปิดบริการรับเลี้ยงเด็กต่ำกว่า 2 ปี มีเพียง 10 แห่ง ซึ่งเป็นสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยหรือ Day care ที่อยู่ภายใต้ความดูแลของสถาบันผลิตพยาบาล และยังไม่มียุทธศาสตร์สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่รับดูแลเด็กต่ำกว่า 2 ปี ในสังกัดของกระทรวงมหาดไทย จากการสำรวจความพร้อมในการเปิดรับบริการดูแลเด็กต่ำกว่า 2 ปี ของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งหมด พบว่า มีความพร้อมเปิดบริการดูแลเด็กต่ำกว่า 2 ปี ทั้งหมด 1128 แห่ง ร้อยละ 5.99 พบว่า มีความพร้อมในการเปิดรับบริการดูแลเด็กตามช่วงอายุดังนี้

1. สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่พร้อมเปิดบริการดูแลเด็ก 0-1 ปี จำนวน 50 แห่ง ร้อยละ 4.43
2. สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่พร้อมเปิดบริการดูแลเด็ก 1-2 ปี จำนวน 329 แห่ง ร้อยละ 29.17
3. สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่พร้อมเปิดบริการดูแลเด็ก 2-3 ปี จำนวน 1030 แห่ง ร้อยละ 91.31
4. สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่พร้อมเปิดบริการดูแลเด็ก 3-4 ปี จำนวน 857 แห่ง ร้อยละ 75.98

โดยพบว่า มีสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่ไม่พร้อมเปิดบริการดูแลเด็กต่ำกว่า 2 ปี จำนวน 17,706 แห่ง จากการสำรวจพบว่าเหตุผลที่ไม่พร้อมเปิดบริการของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยดังกล่าว ด้วยเหตุผลอันดับ 1 คือ ความไม่พร้อมด้านบุคลากร ร้อยละ 39.85 รองลงมาคือ ความไม่พร้อมด้านสถานที่ ร้อยละ 38.53 และความไม่พร้อมด้านงบประมาณในการให้บริการ ร้อยละ 32.94

❖ ผลผลิต/ ผลลัพธ์ ระดับ T (Trends) แนวโน้ม

การส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของคนไทยในอนาคต โดยเฉพาะช่วงวัยแรกเกิด-5 ปี ถือเป็นช่วงเวลาสำคัญของการพัฒนาสมอง ซึ่งจะเกิดขึ้นเป็นส่วนใหญ่ในช่วง 2 ปีแรกของชีวิต การเลี้ยงดูและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย จึงเป็นไปในรูปแบบเพื่อสร้างการพัฒนาพื้นฐานที่สมบูรณ์สำหรับเด็กแต่ละคน นอกจากนี้ความรักความผูกพันก็เป็นปัจจัยสำคัญยิ่งของการเติบโตของเด็กปฐมวัย การได้รับความผูกพันในช่วงวัยแรกเกิด-3 ปี จะเสริมสร้างให้เด็กมีความสามารถในการคิดและพฤติกรรมที่สร้างสรรค์ต่อสังคม จากทฤษฎีจิตสังคมของอีริกสัน พัฒนาการบุคลิกภาพทั้ง 8 ขั้นของอีริกสัน ในขั้นพัฒนาการที่ 1-3 มีความเกี่ยวข้องกับวัยของเด็กปฐมวัย เด็กมีความสัมพันธ์กับพ่อแม่และครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud. 1856-

1939) ได้ให้ความสำคัญของเด็กวัย 5 ปีแรกของชีวิต ซึ่งเป็นวัยที่สำคัญที่สุดของชีวิต โดยเชื่อว่าวัยนี้เป็นรากฐานของพัฒนาการด้านบุคลิกภาพและบุคคลที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดเด็กที่สุด คือแม่จะเป็นผู้มีอิทธิพลอย่างสูงต่อบุคลิกภาพและสุขภาพจิตของเด็ก อย่างไรก็ตามทฤษฎีความผูกพันของโบลบี ได้แสดงแบบจำลองทางจิตวิทยาของความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ทั้งในระยะยาว และระยะสั้น ให้ความสำคัญต่อการตอบสนองของมนุษย์ภายในสัมพันธ์ภาพเมื่อเจ็บ หรือถูกพรากจากคนรัก หรือว่ารู้สึกอันตราย และทารกอาจผูกพันกับคนเลี้ยงคนไหนก็ได้ แต่ว่าคุณลักษณะของความสัมพันธ์ของแต่ละคนจะแตกต่างกัน ดังนั้น สัมพันธภาพที่ดีมีความสำคัญต่อพัฒนาการทางบุคลิกภาพเด็กในวัยนี้เป็นอย่างมาก เด็กมีพัฒนาการทางบุคลิกภาพที่สมบูรณ์ในวัยผู้ใหญ่ได้ขึ้นอยู่กับรากฐานพัฒนาการในวัยนี้เป็นสำคัญ และนอกจากแล้วสัมพันธภาพที่ดีและความผูกพันก็ไม่ได้เป็นเพียงสายใยที่เกิดขึ้นระหว่างเด็กกับพ่อ แม่ เท่านั้น แต่ยังเกิดขึ้นกับผู้เลี้ยงดูเด็ก ซึ่งทำหน้าที่แทนพ่อและแม่ อีกด้วย

จากสถานะเศรษฐกิจของสังคมไทยในปัจจุบันทำให้พ่อแม่ส่วนใหญ่ต้องออกไปทำงานนอกบ้านโดยไม่มีความเหลียวดูบุตร และยังเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การตัดสินใจของคู่สมรสยุคปัจจุบันเลือกที่จะไม่มีบุตร ข้อมูลจากงานวิจัยของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) พบว่าแนวโน้มที่เด็กปฐมวัยจะมีโอกาสอยู่ในครอบครัวที่มีพ่อและแม่ครบทั้งคู่น้อยลง โดยสัดส่วนในชนบทมีปัญหามากกว่าในเมือง โดยเด็กในครอบครัวที่ยากจนมีโอกาสน้อยอยู่กับพ่อแม่เพียงร้อยละ 55 เท่านั้น ส่วนเด็กในครอบครัวที่ไม่ยากจนมีโอกาสน้อยอยู่กับพ่อแม่ร้อยละ 62 จากการศึกษาวิจัยพบว่า เด็กที่ไม่ได้อยู่กับพ่อแม่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาการด้านสติปัญญา และพบปัญหาสำคัญอีกประการหนึ่งคือการเลี้ยงดูเด็กซึ่งส่วนใหญ่เป็นปู่ตายายเป็นหลัก ทำให้เด็กไม่ได้รับการดูแลทั้งทางด้านโภชนาการและส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ตามวัยได้ดีเท่าที่ควร จากการศึกษาวิจัยสถานการณ์และผลกระทบที่เกิดขึ้นกับเด็กปฐมวัย (0-5 ปี) ที่ไม่ได้อยู่กับพ่อแม่ของสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาสและผู้สูงอายุ (อุดมลักษณ์ กุลพิจิตรและคณะ, 2560) พบว่า ผู้เลี้ยงดูเด็กปฐมวัยมีความเกี่ยวข้องกับเด็กโดยเป็นยายมากที่สุดร้อยละ 50.4 ในด้านความต้องการความช่วยเหลือพบว่า ผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่ร้อยละ 92.4 มีความต้องการความช่วยเหลือในการดูแลเด็กปฐมวัย คือ มีความต้องการสถานที่รับฝากเลี้ยงเด็กในชุมชนมากที่สุด รองลงมาคือต้องการของเล่นสำหรับเด็ก จากการสำรวจสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทั่วประเทศ ในปี 2564 โดยกรมอนามัย พบว่า สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่รับดูแลเด็กต่ำกว่า 2 ปี มีเพียง 10 แห่ง ซึ่งเป็นสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยหรือ Day care ที่อยู่ภายใต้ความดูแลของสถาบันผลิตพยาบาล และยังไม่มียุทธศาสตร์พัฒนาเด็กปฐมวัยที่รับดูแลเด็กต่ำกว่า 2 ปี ในสังกัดของกระทรวงมหาดไทย ซึ่งสาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากความไม่พร้อมด้านบุคลากร เช่น จำนวนบุคลากร ความรู้และทักษะในการดูแลเด็กเล็ก ด้านสถานที่ และด้านงบประมาณในการให้บริการ

❖ ผลผลิต/ ผลลัพธ์ระดับ Le (Level) ของผลการดำเนินการในปัจจุบัน

การดำเนินงานในปัจจุบันของสถาบันพัฒนานาแม่เด็กแห่งชาติ กรมอนามัย ในด้านสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้ดำเนินการในการสนับสนุนให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทั่วประเทศ ผ่านเกณฑ์การประเมินมาตรฐาน

สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ เกณฑ์ด้านสุขภาพ 4 ด้าน (4D) และได้พัฒนารูปแบบศูนย์เด็กเล็กต่ำกว่า 2 ปี ต้นแบบ ในศูนย์เด็กเล็กวัลลภ ไทยเหนือ ในสังกัดของกรมอนามัย ซึ่งผลการดำเนินงาน ดังนี้

1. ผลการดำเนินงานมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติในภาพรวมระดับประเทศ

1.1 ผลการดำเนินงานมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ระหว่างปี 2563 – 2565 จากฐานข้อมูลสารสนเทศการพัฒนาศูนย์เด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พบว่าในปี 2565 มีสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเข้ามาประเมินตนเอง ในภาพรวมครอบคลุมทั้งหมด 43,208 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 82.55 ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2564 ที่มีร้อยละ 78.72

1.2 ผลลัพธ์ด้านสุขภาพของเด็กปฐมวัย ตามมาตรฐานที่ 3 คุณภาพของเด็กปฐมวัย เมื่อนำมาวิเคราะห์ผลลัพธ์ด้านสุขภาพทั้ง 4 ด้าน (4D : DIET, DENTAL, DEVELOPMENT & PLAY, DISEASE) พบว่า 1) ด้านการเจริญเติบโตและโภชนาการของเด็กปฐมวัย มีสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย จำนวน 16,039 แห่ง หรือร้อยละ 30.6 ที่มีเด็กปฐมวัยที่สูงดีสมส่วนต่ำกว่าร้อยละ 50 2) ด้านพัฒนาการและการเล่น มีสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย จำนวน 15,805 แห่ง หรือ ร้อยละ 30.1 ที่มีเด็กปฐมวัยมีพัฒนาการสมวัยรวมต่ำกว่าร้อยละ 75 3) สุขภาพช่องปากและฟัน มีสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย จำนวน 17,565 แห่ง หรือ ร้อยละ 33.5 ที่มีเด็กมีฟันผุมากกว่าร้อยละ 60 และ 4) การจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมเพื่อความปลอดภัยและปลอดภัยโรค มีสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย จำนวน 9,491 แห่ง หรือ ร้อยละ 18.1 ที่ไม่มีแผนการดำเนินงานด้านการป้องกันควบคุมโรคในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

2. ผลการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยสำหรับเด็กต่ำกว่า 2 ปี ต้นแบบ (ศูนย์เด็กเล็ก วัลลภ ไทยเหนือ) เพื่อขยายผลให้เป็นต้นแบบในการดำเนินงานเสริมศักยภาพสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยสำหรับเด็กต่ำกว่า 2 ปี ในทุกเขตสุขภาพ ทุกจังหวัด

2.1. โครงการพัฒนาความโดดเด่นศูนย์เด็กเล็กอายุต่ำกว่า 3 ปี ภายใต้โครงการสร้างสุขภาวะเด็กไทยด้วยนมแม่ ฝ่าวิกฤตโควิด-19 และสานพลังเครือข่ายสู่การขยายผล

ศูนย์เด็กเล็กวัลลภ ไทยเหนือ) สถาบันพัฒนาอานามัยเด็กแห่งชาติ กรมอนามัย เข้าร่วมโครงการพัฒนาความโดดเด่นศูนย์เด็กเล็กอายุต่ำกว่า 3 ปี ภายใต้โครงการสร้างสุขภาวะเด็กไทยด้วยนมแม่ ฝ่าวิกฤตโควิด-19 และสานพลังเครือข่ายสู่การขยายผลร่วมกับมูลนิธิศูนย์นมแม่แห่งประเทศไทย เพื่อพัฒนาศูนย์เด็กเล็กต้นแบบนมแม่และการเลี้ยงดูเรียนรู้ (เดย์แคร์นมแม่)

ภาพที่ 2: การดำเนินงานงานโครงการฯ ร่วมกับมูลนิธิศูนย์นมแม่แห่งประเทศไทยและสสส.
ระหว่างเดือนพฤศจิกายน - พฤษภาคม พ.ศ. 2566

ภาพที่ 3: ร่วมทำวิจัยโครงการศึกษาผลการใช้คู่มือประเมินติดตามโภชนาการและพัฒนาการเด็กปฐมวัย กับ
สมาคมโภชนาการแห่งประเทศไทย ในระหว่างเดือนสิงหาคม – ตุลาคม พ.ศ. 2566

ผลการดำเนินงาน

ศูนย์เด็กเล็กวิถีโลก ไทยเหนือ มีความโดดเด่น ดังนี้

1. การบริหารจัดการบุคลากร มีความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นอย่างดี และมีความรู้หลากหลายในสหสาขา ผู้ดูแลเด็กเข้ารับการอบรมหลักสูตรของยูนิเซฟและมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้รับการรับรองคุณวุฒิจากสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ มีแนวคิดหลักในการเชื่อมโยง การดำเนินงานแบบเลี้ยงดูเรียนรู้ และการจัดให้มีคลินิกกระตุ้นพัฒนาการเพื่อให้คำปรึกษากับผู้ปกครอง ส่งเสริมความร่วมมือและสร้างการมีส่วนร่วมให้ผู้ปกครองและครูเป็นเสมือนครอบครัวเดียวกัน

2. การส่งเสริมนมแม่และอาหารตามวัย

3. การดูแลและส่งเสริมสุขภาพ พัฒนาการเด็ก มีการจัดกิจกรรมเรียนรู้แบบ Active Learning ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ทางสังคม และชีวิตประจำวัน

4. การส่งเสริมความปลอดภัย มีการจัดการด้านความปลอดภัย มีการจัดสรรพื้นที่ในการดูแลและเสริมสร้างประสบการณ์ของเด็กอย่างเป็นสัดส่วน พื้นที่ Yes Space ภายในอาคาร การจัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย มองเห็นและคว่ำถึง ศูนย์จัดการการดูแลและเรียนรู้เด็กเล็กอายุต่ำกว่า 3 ปี การจัดพื้นที่เล่น และของเล่นที่ปลอดภัยให้เด็กการจัดการประสบการณ์เรียนรู้และการเล่น (Edu-Care & Edu-Plearn)

ภาพที่ 4: ผลการดำเนินงานโครงการเพิ่มทักษะด้านภาษาเด็กปฐมวัยเพื่อพัฒนาเด็กไทย ร่วมกับมูลนิธิพัฒนา
อนามัย ในระหว่างเดือนตุลาคม พ.ศ. 2565 - กันยายน พ.ศ. 2566

2.2 โครงการพัฒนาศักยภาพสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและผู้ดูแลเด็กตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย แห่งชาติ (4D) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

ศูนย์เด็กเล็กวัลลภ ไทยเหนือ) สถาบันพัฒนานามัยเด็กแห่งชาติ กรมอนามัย จัดทำโครงการพัฒนาศักยภาพสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและผู้ดูแลเด็กตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ (4D) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ภายใต้การเข้าร่วมดำเนินงานขับเคลื่อนงานกิจกรรมโรงเรียนพ่อแม่ด้านสุขภาพ 4D และด้านการส่งเสริมการเล่นในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ปี พ.ศ. 2566 เพื่อยกระดับและพัฒนาศักยภาพสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติระดับดีมาก และเสริมสร้างขีดความสามารถผู้ดูแลเด็ก เครือข่ายผู้ปกครองและเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ (4D) ศูนย์เด็กเล็กวัลลภ ไทยเหนือ

ผลการดำเนินงาน

บุคลากร ผู้ดูแลเด็ก เครือข่ายผู้ปกครอง เข้าร่วมพัฒนาศักยภาพการดูแลเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ (4D) มากกว่า ร้อยละ 90

ภาพที่ 5: รางวัลการเข้าร่วมพัฒนาศักยภาพการดูแลเด็กปฐมวัยตาม
มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ (4D)

ศูนย์เด็กเล็กวัลลภ ไทยเหนือ) สถาบันพัฒนานามัยเด็กแห่งชาติ กรมอนามัย มีศักยภาพเป็นศูนย์เรียนรู้ต้นแบบของประเทศและระดับนานาชาติ และเป็นศูนย์เรียนรู้ต้นแบบที่มีความโดดเด่น เป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับสถานพัฒนาเด็กเล็กในสถาบันผลิตพยาบาล ศึกษางานด้านการเลี้ยงดูการเรียนรู้ และอาหารตามวัย นวัตกรรม งานวิจัย การเผยแพร่องค์ความรู้ การออกแบบอาคาร และสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัย เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก และหน่วยงานที่มีความต้องการเปิดให้บริการรับเลี้ยงเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี ดังนี้

1. การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติอย่างเป็นระบบ
2. การเลี้ยงดูการเรียนรู้

3. การส่งเสริมนมแม่
4. อาหารตามวัย ไม่ปฏิเสธผัก
5. การจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปากและฟัน
6. กิจกรรมสร้างประสบการณ์เรียนรู้ผ่านการเล่น และภาษาที่ 2
7. การจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกอาคาร เน้นความปลอดภัย สะอาด และเอื้อต่อการเรียนรู้
8. ด้านระบบบริหารจัดการความปลอดภัย และจัดการความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพในเชิงรุก

3. ผลการดำเนินงานสนับสนุนให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยผ่านเกณฑ์การประเมินสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติและเกณฑ์มาตรฐานด้านการเฝ้าระวังด้านสุขภาพ 4D

3.1 โครงการพัฒนาศักยภาพแกนนำผู้ดูแลเด็กในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการเลี้ยงดูเด็กแก่พ่อแม่และผู้ปกครอง ในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ปีงบประมาณ 2566

ผลการดำเนินงาน

1) ครูผู้ดูแลเด็ก บุคลากรสาธารณสุข และผู้รับผิดชอบงานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจากศูนย์อนามัยที่ 1-12 และสถาบันสุขภาพเขตเมือง กรมอนามัย จำนวน 41 คน จาก 23 หน่วยงาน ได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะในการจัดกิจกรรมโรงเรียนพ่อแม่ตามหลักการพัฒนาสมอง BBL

2) ชุดการเรียนรู้รูปแบบ e- learning เรื่อง หลักสูตรการจัดกิจกรรมโรงเรียนพ่อแม่ ด้านสุขภาพ 4D และส่งเสริมการเล่นในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย สำหรับครูผู้ดูแลเด็ก นักวิชาการ บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

3) โรงเรียนพ่อแม่ด้านสุขภาพ 4D และส่งเสริมการเล่นในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในพื้นที่ 13 เขตสุขภาพ จำนวน 41 แห่ง โดยมีผู้เข้าร่วมกิจกรรมประกอบไปด้วยผู้ปกครอง จำนวน 1,078 คน ครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 1,556 คน และผู้รับผิดชอบงานพัฒนาการ จำนวน 480 คน

Next Step: ขยายผลการดำเนินงานจังหวัดละ 1 แห่ง ในปีงบประมาณ 2567

3.2 ชุดการเรียนรู้รูปแบบ e-learning เรื่อง การจัดกิจกรรมโรงเรียนพ่อแม่ ด้านสุขภาพ 4D และส่งเสริมการเล่นในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

จัดทำขึ้นสำหรับครูผู้ดูแลเด็ก นักวิชาการ บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย ให้มีความรู้เกี่ยวกับกระบวนการจัดกิจกรรมโรงเรียนพ่อแม่แบบ BBL โดยใช้กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วม โดยการทบทวนความรู้เดิม เชื่อมโยงความรู้ใหม่ด้วยการตั้งคำถาม การเล่าประสบการณ์การสรุปเนื้อหาจากการเรียนรู้จากวิทัศน์ ฯลฯ ดำเนินการสอน ด้วยการกระตุ้นเร้า (Engage) และใช้สถานการณ์จริงหรือจำลองเชื่อมโยงสู่เนื้อหาด้วยการตั้งคำถามให้คิด หรือคาดเดา ลงมือปฏิบัติ (Perform) ฝึกปฏิบัติซ้ำๆ (Use) ผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย จนท้ายสุดสรุป (Pack) เป็นความคิดรวบยอด (Concept) ประกอบด้วย 13 บทเรียน ใช้เวลาอบรม 7 ชั่วโมง 12 นาที มีการทดสอบก่อนเรียน หลังเรียน และมีส่วนร่วมในกิจกรรมระหว่างบทเรียน โดยผู้อบรมจะต้องร่วมกิจกรรมหลังเรียนทุกบท และคะแนนการทดสอบครั้งสุดท้ายต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 จึงจะถือว่าผ่านเกณฑ์

ผลการดำเนินงาน

ครู/อาจารย์ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เจ้าหน้าที่สาธารณสุข และเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำเร็จการเรียนรู้การสอนผ่านหลักสูตร จำนวน 137 คน